

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 7 юни 2024 г.
(OR. en)

10793/24

SOC 432
EMPL 250
ECOFIN 652
EDUC 203

БЕЛЕЖКА

От:	Комитета по заетостта
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
Относно:	Изпълнение на Препоръката относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда – основни послания от Комитета по заетостта – <i>Одобряване</i>

Приложено се изпращат на делегациите основните послания от Комитета по заетостта във връзка с изпълнението на Препоръката на Съвета от 15 февруари 2016 г. относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда (ОВ С 67, 20.2.2016 г., стр. 1 – 5) с оглед на одобряването им от Съвета по заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси на неговото заседание на 20 юни 2024 г.

Приложение 1: Заключение по държави се съдържат в ADD 1 към док. 10793/24.

Приложение 2: Събраните данни за целите на наблюдението по Препоръката за дълготрайно безработните лица: пълни резултати за 2022 г., се съдържат в ADD 2 към док. 10793/24.

Приложение 3: Обобщенията на фишовете за държавите членки се съдържат в ADD 3 към док. 10793/24.

**Прегледи от Комитета по заетостта по изпълнението на препоръката на Съвета
относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда**

Основни послания на Комитета по заетостта до Съвета

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Комитетът по заетостта е натоварен със задачата да наблюдава напредъка, постигнат при изпълнението на *Препоръката на Съвета относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда*. От 2016 г. след всеки преглед Съветът (Заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси) одобрява основни послания, предложени от Комитета по заетостта въз основа на извършения от него мониторинг по въпросната препоръка на Съвета. През октомври 2022 г. основните послания на Комитета по заетостта бяха съсредоточени върху постигнатия от държавите членки напредък, а също така и разглеждаха предлагането на обучения за дълготрайно безработните лица, като изследваха три основни аспекта: покритие, финансиране и управление.

Петият преглед на изпълнението на препоръката на Съвета се проведе в Брюксел на 11 и 12 април 2024 г. в рамките на групата за анализ на политиката към Комитета по заетостта (EMCO PAG). В допълнение към обсъждането на степента, в която държавите членки са взели предвид насоките в препоръката на Съвета, в прегледа за 2024 г. беше разгледан напредъкът, постигнат от държавите членки в **развиването/активирането на партньорства с работодатели и други съответни участници/заинтересовани страни на местно равнище** с цел да се улесни интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда.

Преди прегледа държавите членки попълниха въпросник за самооценка на степента им на изпълнение на препоръката на Съвета, като обърнаха внимание на четири ключови области за действия: а) регистрирането на дълготрайно безработните лица; б) координацията посредством единно звено за контакт; в) предлагането на споразумения за работна интеграция; и г) участието на заинтересовани страни, със специално **внимание върху партньорствата**.

Настоящите основни послания се опират на резултатите от този преглед. Заключениета по държави, резултатите от събирането на данни и обобщенията на фишовете за държавите членки са включени в приложенията. Към настоящия документ са приложени и обобщение на основните резултати на равнище ЕС и резултатите по държави членки от събраните през 2023 г. данни.

2. ПОСТИГНАТ НАПРЕДЪК

През 2021 г. броят на дълготрайно безработните лица в ЕС беляза увеличение, но след това той продължи да намалява и достигна до под 5 милиона през 2022 г., като процентът на дълготрайно безработните намаля повече от наполовина спрямо неотдавнашния си връх през 2013 г. (от 5,3% на 2,3%). Делът на дълготрайно безработните лица спрямо общата безработица също намалява до 43,5%, което е близо 6 процентни пункта по-малко, отколкото през 2013 г.

A. РЕГИСТРИРАНЕ

От периода на пандемията от COVID-19 държавите членки поставят все повече акцент върху цифровизацията на услугите (онлайн регистрация, онлайн подкрепа и др.). Въпреки това продължават предизвикателствата пред дълготрайно безработните лица във връзка с достъпа до електронни услуги, особено за тези от тях с по-слаби умения в областта на ИКТ. Поради това публичните служби по заетостта (ПСЗ) все още препоръчват, като по-ефикасни за тези лица, контактите на живо.

Много държави членки са въвели информационни действия за насърчаване на регистрирането на неактивни възрастни (първоначалната регистрация по различни канали, например чрез електронни услуги, лично, по телефона или през социални медии, е дори доразвита в повечето държави членки от периода на пандемията от COVID-19 насам). Въпреки това в държавите членки със значителни регионални различия предизвикателствата продължават.

Едновременната регистрация – в бюрата за безработица към ПСЗ и в социалните служби – все още се бави въпреки солидните стимули, въведени от повечето държави членки. Ефективното прилагане на едновременната регистрация би улеснило идентифицирането на най-критичните ситуации и случаи, нуждаещи се от решаване. Положителното е, че държавите членки все повече прилагат разпоредби за възпиране на дерегистрацията, когато обезщетенията за безработица и социалните обезщетения приключат.

Б. ЕДИННО ЗВЕНО ЗА КОНТАКТ

Във всички държави членки е масово въведено установяването на единно звено за контакт за всеки адресат на споразумение за работна интеграция, а така също и назначаването на отговорен работник за всяко дълготрайно безработно лице.

Капацитетът на единните звена за контакт да събират на едно място индивидуалната информация в подкрепа на индивидуалната оценка за всички търсещи работа лица се е увеличил в много държави членки.

Цифровизацията на услугите за безработните лица също е повишена. Въпреки това информацията и обменът на данни се определят като липсващи елементи, възпрепятстващи напредъка или качеството на услугите. Подобряването на координацията между централните и местните ПСЗ и общините следва да се засили, също както и механизмите за предаване/споделяне между доставчиците на услуги на подходяща информация за свободни работни места, възможности за обучение и услуги на разположение на всяко дълготрайно безработно лице. Установяването на адекватен обмен и предаване на информация, като се гарантира в същото време спазването на Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД), е все още проблем в много държави членки.

В. СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА РАБОТНА ИНТЕГРАЦИЯ

Споразумения за работна интеграция или равностойни на тях се прилагат в повечето държави членки от 2018 г. насам, но тяхното усъвършенстване все още продължава.

Подобрения са направени в последващите действия по индивидуалните оценки, с насоки и информация за обяви за работа и подкрепа, както и с редовно наблюдение и актуализиране на споразуменията за работна интеграция и договореностите, позволяващи редовен преглед на напредъка на търсещите работа към тяхната реинтеграция. Обменът на информация относно дълготрайно безработните лица между организациите, играещи роля в споразуменията за работна интеграция, остава обаче относително слаб, особено сред публичните и частните партньори.

Г. УЧАСТИЕ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ

Въпреки че сътрудничеството между различните заинтересовани страни (напр. министерството на образованието, министерството на труда и ПСЗ, както и с психолози, социални работници и наставници) напредва, с развитието на услугите, насочени към работодателите, мултидисциплинарната работа с всички местни заинтересовани страни, включително самите местни работодатели, администрациите и гражданското общество, продължава да е предизвикателство и към момента се осъществява само в няколко държави членки.

Мрежовите контакти със заинтересовани страни, изграждането на партньорства и участието на работодатели, социални служби и организации на гражданското общество са елементи от критично значение за гарантиране на ефективна реинтеграция на пазара на труда на дълготрайно безработните лица и за предотвратяване на дълготрайната безработица. Тези партньорства са необходими както на национално, така и на местно равнище, въпреки че предизвикателства често възникват поради различните интереси на различните заинтересовани страни. Степента на участие на заинтересованите страни и на създаване на партньорства на местно равнище се различава в отделните държави членки.

Тези субекти играят решаваща роля за преодоляването на препятствията, с които се срещат някои хора в постигането на трайна интеграция на пазара на труда. В редица държави ПСЗ следва да засилят участието на работодателите в тези процеси. Много държави членки признават значението на мрежовите контакти, но изпитват затруднения с капацитета на публичните служби по заетостта на местно равнище за ефективно ангажиране на всички необходими заинтересовани страни.

Д. СЪБИРАНЕ НА ДАННИ

Резултатите от последното събиране на данни за дълготрайно безработните лица показват много ограничен напредък в изпълнението на препоръката на Съвета, като едва половината от държавите членки са изпълнили първата цел на препоръката, предлагайки споразумение за работна интеграция или равностойно на него на най-малко 95% от дълготрайно безработните, регистрирани като безработни в продължение на минимум 18 месеца.

Събраните данни за дълготрайно безработните лица също показват, че равнищата на преход към заетост са по-ниски от предходната година във всички държави членки с изключение на две и че през тази година едва 14 държави членки са успели да представят данни за случаи на последващи действия за дълготрайно безработни лица, чиито споразумения за работна интеграция приключват.

Тези последващи данни обаче потвърждават също и по-ранните данни, които показват, че групата държави членки, предвиждащи индивидуални планове за действие (ИПД) със задълбочена оценка, постигат значително по-добри резултати в сравнение с групата, предвиждаща стандартни споразумения за работна интеграция, и особено с групата, предвиждаща обикновени ИПД, което предполага, че индивидуалното ориентиране е жизненоважно за интеграцията на дълготрайно безработните лица.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Въпреки че намалява, дълготрайната безработица продължава да бъде широко разпространен проблем в някои държави членки, което изостря риска от загуба на умения, социално изключване и бедност. Тъй като често засяга лицата, намиращи се в най-уязвимо положение, и групите, по-слабо представени на пазара на труда, решаването на проблема с дълготрайната безработица допринася също за борбата с неравенствата и укрепването на социалното сближаване в ЕС. **В този контекст държавите членки поддържат политическия си ангажимент за изпълнение на Препоръката относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда. Въпреки обаче че са видими някои общи развития, степента на изпълнение продължава да е различна в отделните държави членки и тяхната самооценка показва, че напредъкът в изпълнението на препоръката на Съвета през последните години се е забавил.** Предвид текущите предизвикателства следва да се подчертае значението на подготовката или преподготовката на дълготрайно безработните лица с подходящи умения за навлизане на пазара на труда. Ранната и навременна подкрепа, като част от един по-общ превантивен подход, също е важна, за да не се стига до дълготрайна безработица. Констатациите от прегледа потвърждават за пореден път значението на активните политики на пазара на труда за решаване на проблема с дълготрайно безработните лица за успешна реинтеграция на пазара на труда. Също така, като се има предвид настоящият недостиг на работна сила и умения във всички държави членки, е важно на хората, намиращи се в най-уязвимо положение, и на по-слабо представената група да се осигурят възможности за успешно навлизане на пазара на труда, като се гарантира това те да разполагат с възможности за качествена заетост и обучение, както и с целеви субсидии за заетост.

Необходимо е да се подобрят системите за мониторинг и оценка на политиките, прилагани с оглед на интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда. Въпреки че се изпълняват много програми за активизиране на дълготрайно безработните лица, в някои случаи ефективността на тези програми може да бъде оценена едва на по-късен етап.

Приложение 1. Заключение на EMCO PAG за 2024 г. относно дълготрайно безработните лица – по държави

Приложение 2. Събрани данни за целите на наблюдението по Препоръката за дълготрайно безработните лица за 2022 г. – пълни резултати

Приложение 3. Фишове за държавите – членки на ЕС, за 2023 г. – обобщения